

BRASSÓI UJLAP

Szerkesztőség: Kolostor-u. 23. sz. — Telefon 110.
 Kiadóhivatal Hentschel H., Kapu-u. 72.
 Telefon 356.

Fióközlés Kolostor-u. 25.

Társadalmi napilap.

Felelős szerkesztő: Kölcze Károly dr.

Szerkesztő: Buszek Béla.

Előfizetési árak:

1 óra házhoz hordva 60 fill.
 Vidékre postán küldve 1 K.
 Egyes szám ára 2 fillér.

Ujabb kísérlet a földművesek elbolondítására!

Brassó, 1911. máj. 3.

A magyarországi szociáldemokraták eddig semmire sem tudtak menni a földművesekkel. Sokszor tanácskoztak, sokszor neki fogtak, 1906-ban volt már 70.000 tagjuk, de a tábor csakhamar elszéledt. A magyar földműves józan gondolkozása nem veszi be a demokrata butaságokat. Főleg nem tudja belátni, hogy miért kellene a földet mindenkitől elvenni. A szociáldemokrácia tanítása szerint előbb minden kisbirtokosnak proletárrá, vagyis földnélküli jánossá kell lenni, tehát teljesen, véglegesen elnyomorodnia és csak mikor egészen elzüllött, akkor következhetik a demokrata megváltás. A szociálista államban senkinek sem lesz egy talpalattnyi földje sem; minden az államé lesz.

A demokrata vigécek, ilyen tanítással nem mernek a nép elé állni,

ezért valami más, parasztfogó programot kell kigondolniok. Nyisztor elvtárs elmondta kedden a kongresszuson, hogy a magyar földművesek „a falvakban összetörnek a szociáldemokrata agitátoroknak még az oldalbordáját is” — tehát okvetlenül más hangon kell velük beszélni, mint eddig beszéltek. Az egyik nagyfizetésű vezérkolompós régebben azt mondta:

— Füttyülök a bagósszájú parasztra!

Most olyan füttyszót akarnak megkomponálni, amelynek dallamára a szerintük bagós száju paraszt is szépen besétál a demokrata akolba és átváltozik gyapjuteremő birkává a demokrata vezérek jólétének emelésére.

Az egész keddi napon az agrár-programm felett törték a fejüket.

Érdekes, hogy kik törték?

Csizmadia Sándor volt az előadó. Hozzászóltak: Kappner Ármin, Kondor Bernát, Weltner Jakab, Baron Ede stb.

Csizmadia azt mondta, hogy nehéz a dolog, mert „a földmunkások agyát évezredek keresztül töm-

ködték tele sötétséggel és nagyon nehéz munka ebbe az agyba világságot vinni. A dunántúliak annyira katolikusok, hogy nem lehet velük szóba állni, nemcsak a szocializmusról, de más okos dolgokról sem. Azt mondják, hogy mi nem hiszük az Istent (Cs. elvtárs biztosan ki: i-vel gondolta). Hiába védekezünk azzal, hogy honnan tudjátok, hiszen nincs a programmunkban benne, nem is beszélünk róla soha, de ezt az egyet egykönnyen nem hiszik el.“ Ez annyit jelent, hogy az istentagadó, valást csufoló népcsalók, akik a Nép-szava karácsonyi versében még az Istent is megakarták veretni, mikor újabb adófizetők betereteléséről van szó, tiltakoznak a vallástalanság ellen. Pénzért mindenre kapható a jakab.

Csizmadia ezt is mondta: Hogy a kisbirtokos élni tud, annak oka az, hogy nem eszik.“ Hát hiszen esznek helyette a jakabvezérek és pezsgőt is öntenek fölibe.

Kappner Ármin így szónokolt: „Az ország minden részében látni bedeszakázott kunyhókat, elhagyott házakat, mert az emberek Amerikába

T á r c a.

A bankkérdés.

Grósz Frigyes, felső kereskedelmi iskolai tanár ismeretterjesztő előadást tartott ezen a címen, a melyből a következő érdekesebb részleteket vesszük ki. Mária Terézia hozta forgalomba 1762-ben az első papírpénzt 12 millió forint értékben, amelyet az összes adópénztárak készpénz helyett elfogadtak. Kezdetben annyira keresték, hogy 100 forint bankcéduláért 102 és fél forintot adtak ezüstben. A kormány a sikertől felbátorítva 1797-ben a cédulákat kényszerforgalommal ruházta fel, s így kénytelen volt azokat mindenki elfogadni; s továbbra is bocsátott ki cédulákat, úgy, hogy ezek mennyisége 1811-ben már meghaladta az 1000 milliót, amikor is nem lévén kilátás arra, hogy ezeket teljes értékben beválthassa, úgy segített magán az osztrák kormány, hogy egy császári patenssel kimondatta a devalvációt, a papírpénz értékét egyötöd részre szállította le. A devalváció nagy gazdasági csapás volt. Ma-

gyarország tiltakozása dacára az osztrák kormány 1813-ban újra bocsátott ki papírpénzt s megígérte, hogy azt 12 év alatt visszaváltja. De a papírpénz mennyisége 600 millió forintba emelkedvén 1817-ben újra kimondatták a devalvációt. A két devalváció által 100 forint bankcédula 8 forintra szállott. A zavaros pénzügyi helyzet rendezését Ferenc császár a Priv. Öster. National Bank-ra bízta, amelynek főrendeltetése volt, hogy arany és ezüst készletéhez mérten bankjegy név alatt fizetési utalványokat bocsásson ki. Az osztrák nemzeti bank császári patens alapján Magyarországon is működött. Az önálló magyar bank szervezésére irányuló törekvések 1848-ból erednek. A 12 pontban, hogy mit kíván a magyar nemzet, a nemzeti bank is szerepel. A kiegyezéskor napirendre került a jegybank kérdése is, s a 18. pontban biztosítva van a magyar nemzet joga a bankkérdésben. Ezáltal kétségtelenné vált, hogy 1876-ban a bank szabadságának lejártakor korlátlanul intézkedhünk a jegybank ügyében. Az 1873-ban folytatott banktárgyalások nem vezettek kellő eredményre, s így 1878-ban kimondották, hogy az önálló jegybank felállítása tekintetében megillető s elismert jog igénybe nem

vétetvén 1887. dec. 31-ig terjedő időre egy Osztrák-Magyar Bank létesítése határozattal el. Így a Priv. Öster. National Bank 62 évi fennállás után Osztrák Magyar Bankká alakult át. Ezen egyezmény az Osztrák Magyar Bankkal 1887-ben, majd 1900-ban s az idén ismételtén meghosszabbított.

Az Osztrák Magyar Bank részvénytársaság; alaptőkéje 210 millió korona, mely 150.000 részvénye van befizetve; minden más banktól abban különbözik, hogy a monarchia mindkét felétől szabadságot kapott bankjegyek kibocsátására s azért jegybank. További céljai: gondoskodik a kereskedelem ipar s mezőgazdaság hitelszükségletének kielégítéséről, ügyel az egész országot érdeklő érczkészlet felett, figyelemmel kíséri a külföldi váltók árfolyamának hullámzását; gazdasági válságokat enyhíteni s ezek lefolyását gyorsítani iparkodik. Székhelye Wien. Fióközlése van Ausztriában 46, Magyarországon 34. A főhatalmat a közgyűlés gyakorolja, melynek tagjai azon részvényesek, a kiknek legalább 20 részvényük van. A bank élén áll a kormányzó. Mint említettük, főüzletága a Banknak a bankjegy kibocsátás. A bankjegyeket ezek szövege alapján kívánatra törvényes ércpénzzel köteles be-

vándorolnak és ha onnan haza jönnek, nem lesznek az agráriusok és főpapok kutyái. Ma a kisbirtokos rabszolgája a földnek, a föld tulajdonosa pedig a takarékpénztár.” Ejnye Kappner elvtárs, hiszen a takarékpénztárak tulajdonosai nagyrészt a pesti zsidók és így a kisbirtokosok nem a főpapok kutyái, hanem másokéi. A hétfő éjjeli kabaré érzik az elvtárs lógikátlan beszédén.

Kondor (Kóhn) Bernát elvtárs azt véleményezte, hogy a kisbirtokosokat ki kell zárni a szervezésből és csak a földmunkásokat kell bevenni. A tanácskozás vége az lett, hogy egy bizottságot küldtek ki, amely megcsinálja az agrár-programmot, amelynek alapján — Weltner Jakab mondása szerint „Magyar ázsia átváltozik Európává.”

Ha olyan nagyon Ázsia ez a magyar föld, miért nem hagyják itt a kulturjakabok?

Eladó új ház

Hátulsó-utca 32. szám alatt fekvő, újabban épült s még adómentességet élvező ház — szabadkézből eladó.

Tudakozódni lehet Bodendorf Károly-féle cukrászüzletben Kapu-utca 44.

váltani, amit készpénzfizetésnek nevezünk. A Bank, a mint az 1910 évi zárszámadásainak adataiból is kitűnik, ezen kötelezettségének eleget is tudna tenni; de a készfizetések az alapszabályának 111. cikke alapján eddig is felváltak, ezután is lesznek felfüggesztve, míg a Bank szabadalmának meghosszabbításáról való törvény 5. §-a hatályba nem lép. Ezen pont szerint pedig maga a Bank van jogosítva saját tapasztalatai alapján alkalmas időben a készpénzfizetések megkezdését javaslatba hozni.

A készpénzfizetésnek gyakorlati értéke van s ez a mi zsebünket érinti. T. i. az olyan országok, amelyek pénzjegyeiket úgy bocsátják ki, hogy kötelezettséget vállalnak azoknak, ércpénzzel való beváltására, az olyan országok pénzének nagyobb értéket tulajdonítanak, min táz olyanokénak, a melyek a bankjegyek ércpénzzel való kötelező beváltását nem mondják ki, vagy legalább is, mint sajnos nálunk, felfüggesztik. Ha tehát a mi pénzünk vásárló képessége kisebb akkor nemcsak, hogy drágábban fogunk a külföldről vásárolni, hanem kevesebbet is kapunk a külföldre kivit árukért. Pénzünk egyenértéke, paritása a következő 100 márkára 117. 56. K. 100 frank 95.23 K; 10 font

Ha szemét óvni akarja, forduljon bizalommal
**Kapu-utca 57 sz. alatt megnyílt
látszerész intézetéhez.**

Mindenki győződjék meg pontos és szakszerű kiszolgálásról.

Állandó raktár **fényképészeti, sebészeti és elektrotechnikai cikkekben**

**Szentomosán Sándor látszerész
Brassó, Kapu-utca 57.**

„Roj”-csiptető minden orron jól tart.

„Ultra” fényképlemez a legjobb.

„Elastik” sérvkötő nem nyom.

„Vilhelma” havikötő a legegészségesebb.

Javitások pontosan és olcsón.

Hirek.

Brassó 1911. május 2.

Ugy-e . . .

Testvér! ugy-e hogy nálatok
Mindig vidáman fehéren
Köszönnek be a holnapok . . . ?
Én távol is megérezem . . .

Testvér! ugy-e hogy nálatok
Nem jár a szürke bánat,
Mert égnek az áldozatok
S a lángok égbe szállnak . . .

Testvér! ugy-e hogy nálatok
Most illatos oltáron
Fehéren zengenek szent dalok?
. . . S imára hív a csengő,
Itt messze—én is várom . . . !

Novák János.

sterling 240.17 K; s 100 K. 85.06 márka, vagy 105.01 frank, vagy 4.16 font stérlling. Ha mi 117.16 kért 100 márkát kapunk, akkor pénzünk egyértékű a német pénzzel, ha egy magyarországi gyáros 100.000 márkáért szentet hozat be Németországból, nem fizeti azt drágábban, mint a német gyáros; de ha a paritás rosszabbodik s a 100 márkáért 117.80 koronát, tehát 24 fillérrel többet kell fizetni, akkor ezen behozatalnál már 240 koronával többet fizet. Ugyanilyen kedvezőtlen helyzet fordul elő a kivételnél is. S minthogy kivételünk Német-, Francia-, és Angolországba 278 millió korona volt, a behozatal ugyanazon országokból 364 millió, könnyen belátható, hogy pénzünk egyenértékűnk, paritásának csak egynegyed százalékos romlása is már milliókra menő anyagi kárt jelent az egész országnak.

S ebből megérthetjük a rendezett pénzrendszer s a készfizetések gyakorlati hasznát.

(Vége.)

Szterényi József ünneplése. A brassói magyar Polgári kör tiszteletbeli elnökének Szterényi József v. b. t. nyug. állami-titkár. orsz. képviselőnek a kör részére készített mellszobrát f. hó 14-én avatja fel a Vigadó nagytermében, mely ünnepre az összes brassói magyar egyleteket meghívják. Az ünnepek napján este étlap szerint társas vacsora lesz. Az ünnepélyen Szterényi József, is jelen lesz, ki f. hó 13-án érkezik városunkba.

Polgármester próbaválasztás. A szász néppárt barcasági kerületi választmány brassói tagjai elhatározták, hogy a városi képviselőtestület szász tagjai május hó 6-ára gyűlésre hívják egybe, melyen a polgármester választás ügyében próbaválasztást tartanak.

Az ideai hadgyakorlatok. S.-A.-Ujhelyről jelentik: Az ideai nagy hadgyakorlatokat ugyanazon a helyen tartják meg, a hol tavaly kellett volna azoknak lefolyniok vagyis a Dukla, Homonna, Bártfa és Zmigród által határolt részén. A főhadiszállás Sztropkón lesz gróf Andrássy birtokán. Május 20-án udvari tisztviselőkből és vezérkari, tisztekből álló hadgyakorlati bizottság a a helyszínre érkezik az előkészületek megtétele végett. Ő felsége főhadiszállása Felső vizközben, Szepesházy Imre orsz. képviselő birtokán lesz. A hadgyakorlat fővezetősége, melynek élén Ferenc Ferdinánd főherceg fog állani, Sztropkón lesz; a trónörökös szállását báró Huszár hadnagy kastélyában rendezik be.

Montecarlo Kuba szigetén. New-yorkból írja levelezőnk: Kuba szigetén nagyszerű vállalkozás indult meg, William T. Burdridge, egy kis elővárosában olyan telepet akar létesíteni, amely a legkényesebb igényeket is kielégíti. Gyönyörű vidék közepén a tengerparton egy pálmaligetben, amelynek háttéréül kis hegyek szolgálnak, olyan kaszinót akar építeni, hogy mellette Montecarlo csak egyszerű polgár igényeknek lássék megfelelni. A roulette, trente et quarante, baccaret és a spanyol monte mellett ló-, automobil és repülőversenyek, bikaviadalok és a spanyol palota izgatják majd ott az embereket. A kubai főrvényeket már úgy módosítják, hogy Burdridge vállalkozásának útját ne állhassák.

Talált tárgy. Találtatott egy doboz fehér és fekete cérna. Átvehető a kiadóhivatalnál.

Síró fa. A Kanári-szigeteken van egy fa, mely valóságos könyveket hullat, amit a fűzfa is megtesz némelykor. Babérfélékhez tartozik és reggelenként a sűrű lombzatáról valóságos eső esik. A folyadék néha összegyűlik a fa tövével s egész kis vízdencét képez, friss és tiszta, megítható italt szolgáltat. A víz a fából jön és a levelek szélén levő számtalan pórusból hull alá.

A Brassói Torna és Football Club estélye. A Brassóban csak nem régen meg alakult Torna és Football Club merész feladatára vállalkozott, midőn megalakulása első hónapjában máris a nyilvánosság elé lép s szombaton este, az Iparegylet nagytermében műsoros estélyt rendez. E derék ifjak vállalkozása az előjelekből ítélve a siker jegyében fog lefolyni s a résztvevőknek egy igazán kellemes estélyben lesz részük. A je-

gyek jó része már is elkelt. A meghívókat a napokban bocsájtották ki, kiknek tévedésből esetleg meghívó nem küldetett s arra igényt tartanak Csiby Béla könyvkereskedőhöz forduljanak, hol a jegyek előre meg is válthatók.

Megharapta a ló. Majer J. szentpéteri molnár János nevű fia a szolgájával hétfőn délután a mezőre szántani ment. Az eke elé ő ló volt fogva az első párlovak egyikén ült Majer János. A fordulónál a közepre fogott ló a fiu lábát megharapta. Lábaszára csak kissé sérült meg. A fiut a brassói kórházba szállították.

Nő nem lehet telekkönyvvezető. Az aradi törvényszéknél alkalmazott kezelő tisztviselőnek folyamodtak az igazságügyi miniszterhez, hogy engedje meg nekik a telekkönyvvezetői vizsga letételét. Székely Ferenc igazságügyminiszter a kérelmet az azzal a megokolással utasította el, hogy telekkönyvvezetők csak férfiak lehetnek.

APOLLO BIOSZKOP

Szerda és Csütörtöki műsor.
Május 3. és 4. ig.

Dollár király (Dráma)
Hős udvarló (humoros)
Varázs fuvola (Dráma)
Virág fakadás (látványos)
Tűzpróba (Dráma)
Tengerész gyakorlat (látványos)
Pali-Pál játszik (humoros)
A János (humoros)

Pénteken nincs előadás.
Szombat és Vasárnap új műsor.

BARTHELMIE GYORGY

műszerész.

Brassó Weisz-Mihály-utca 23.

Telefon 380.

Képviselője a világhírű »Ideal« és »Erik« írógépeknek, »Veritas« varrógépeknek, különleges kézművesgépeknek. Grammofonoknak, sokszorosító gépeknek stb.

Az elsőrendű hozzávalók: festékek, szallagok az összes gyártmányú írógépekhez, másolópapírok, mimeograf festékek. Törlőgummik, gramofon lemezek, tűk, varró és himző selymek stb. kaphatók.

Műhelye a finom műszerészeti munkáknak.

Raktáron az összes finom varrógépeknek s részeinek szépen kidolgozott modeljei.

Különleges javító műhelye úgy fizikai s elektrotechnikai gépeknek, mint az bármily gyártmányú írógépeknek, varrógépeknek, grammofonoknak és mechanikai műszereknek.

!!! Írógép tulajdonosok figyelmébe !!!

Abonálja írógépét festékszalagra és részeire rógép gondozását bizza szakembere évi átalány mellett s ez által úgy időben mint pénzben nyer.

☐ Írógép iskola. ☐

KAPHATÓK jutányos árak és feltételek — mellett —

részletfizetésre is

elsőrangú gyártmányú mindenfajta varrógépek, kerékpárok, fa és vasbutorok, képek, tükrök, inga- és zsebórák, aranyemű, szalon-garnitúrák, divánok, matracok, fali- és futó-szőnyegek, paplanok, mindenfajta vásznak, köntöskelmék, kész férfi- és fiuruhák, esetleg mérték után is készítenek. Nagy választék nemzetű zászlókban.

SZÓLLÓSY ZS.

Brassó, Kapu-utca 69.

Ügynökök megfelelő fizetés mellett felvétetnek.

Schreiber Ed.

vegyes élelmicikkek kereskedő
Brassó, Hirscher-u. 18 sz.

ajánl elsőrendű szalámit, sonkát szalonát, legizlésebb felvágottat, tormás virslit és mindenféle sajtot, turót és vaját.

Naponta posta és vasuti szétküldések.

Értesítés!

Van szerencsém a n. é. hölgyközönség szives tudomására, hozni hogy 2 évi távollétem után, mely időközben külföldön és utóbb Kolozsváron szakismereteimet gyarapítva újból visszaértem, és **KÓRHÁZ-UTCA 66 sz. a** az új szállodával szemben

női divattermemet

újból megnyitottam.

Szives pártfogást kérve,
maradtam tisztelettel

Tancer János

női divatszabó.

Tanult varrolányok felvétetnek.

Noa Tannenau

Az állomástól jobbra fenyvesben levő vendéglőben kitűnő és olcsó konyha, tiszta erdélyi borok, állandóan frissen csapolt sör.

Szives pártfogásért esedez

Dakó vendéglős.

Butorozott szobák jutányos
— — áron kiadók — —

**Birdetéseset felvesz a
kiadóhivatal.**

T. c.

Alulírott értesitem a nagyrabecsült hölgyközön-
séget, hogy a helyi piacon,
Kapu-utca 34. szám I. emelet,
mai kor igényeinek teljesen megfelelek.

NŐI DIVATTERMET

nyitottam.

Egyben értesitem a nagyérdmü hölgyközön-
get, hogy szakképzettségem folytán abban a kelle-
mes helyzetben vagyok, hogy a legkényesebb igénye-
ket is ki tudom elégíteni.

Készíték úgy angol, mint francia modell szerin
egjobb kivitelü ruhákat mérsékelt árak mellett.

Legyen szabad megemlítenem, hogy szakisme-
reteimet Budapest egyik elsőrendü női divattermében
több éven keresztül alkalmaztatásom folytán gazdagi-
tottam.

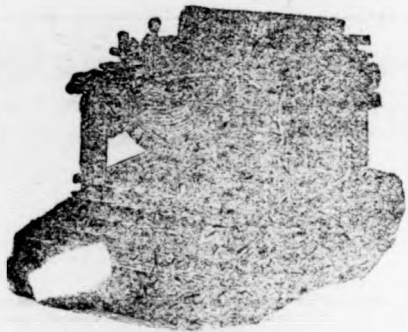
Magamat a nagyrabecsült közönség jóindulatá-
ba ajánlva, becses pártfogásukat kérve, vagyok

alázatos szolgálja

Kovács Sándor

női szabó

Brassó, Kapu-utca 34 sz.

A múlt a múlté,
a jelen és a jövő a
!!! Smith-Bros írógépe !!!

Kérjen prospektust
FARAGÓ TESTVÉREK
kizárólagos elárusítótól. Budapest, V Nádor-u. 17.

Hirdetéseket

felvesz a

kiadóhivatal

„LOLA“
fésűk és fogke-
fék kaphatók
gyógyszertárak-
ban drogueriákban
és minden jobb
szak-
üzletekben.

„EVOE“
haj-
csodaszer
bebizonyíthatólag
h a t á s o s !

kopasság, hajhullás, hámlás elleni szer „Evoe“
erősíti és felfrissíti a fejbőrt, erősíti és elősegíti a
haj növekedését. Egy üveg ára, igen kiadós, 5 K. há-
rom üveg 12 K. „Evoe“ csoda-crém ránc, vim-
merli, redő, bőratka ellen. Nagy tégely 4 K. Evoe
keleti szépitő-szappan 1 K. Az „Evoe“ társaság
óráktára:
Balog J. Wien II/623 Práterstrasse 57.

Schmitz József

Műkelme festő és vegyészeti ruha-tisztító intézet.

Közép-utca 12. Fiókküzet: Kapu-utca 57.

Fest és tisztít mindennemü férfi, női, gyer-
mek, egyenruhákat napernyőket, csipkéket,
függönyöket, stb. a legolcsóbb árak mellett.

!!!Fehérnemü mosás és fényvasalás!!!

ifj. PURI FERENCZ

kádármester, Árvaház-utca 19. sz.

Weidenbächer Tamás utóda

ajánlkozik minden az ő szakmába vágó: úgy kemény
mint lágy fából készült munkálatokra.

Javítások pontosan és olcsó árak mellett eszközöltenek.
Ugyanitt egy tanonc is felvétetik.

Brassói Népbank Részvénytársaság

az új „Korona“ szállodával szemben

Kapu-utca 72 szám alatt.

Alapítatott 1884.

[Távbeszélő sz. 195.

Elfogad: betéteket folyószámlára és betéti könyv-
re a legkedvezőbb kamatláb mellett.

Leszámol és visszleszámítol váltókat és egyéb
leszámítolásra alkalmas értékeket.

Jelzálog kölcsönt ad földbirtokokra és házakra.

Jelzálog által biztosított váltókölcsönt folyosít.

Előleget ad értékpapírokra.

Mérsékelt kamat és a legelőnyösebb vissza-
fizetési módzatok mellett.